

Szerkesztési Iroda:

uri-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét

illető közlemények intézendők.

Bérmintetlen levelek csak ismert

kezektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Báthy Lipót könyvnyomdája, hová

a hirdetések, előfizetési pénzek és

kiadása körüli panaszok bérmentve

intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidéken:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3.50.

Hirdetmények díja:

6 hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 6 kr. s minden következőnél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr. Nyílt-tér sora 15 kr.

Pest. augusztus 12.

(a.) Ma többé kétség tárgya sem lehet, hogy a háborupárt törekvései Bécsben teljes vereséget szenvedtek s az osztrák-magyar állam a francia-német óriási népküzdelemnek csak egyszerű szemlélője marad. A katonai párt közlönye legközelebb oly nyilatkozatokat is tőn, melyek egyéb tudósításaink által kiegészítve, teljesen megvilágosítják előttünk a coulissák megett Bécsben történt eseményeket. Érdekes és tanuságos dolgok ezek, mert kétségtelenül teszik, hogy Bécs hangadó körei „per tot discrimina” sem tanultak semmit s ma ép oly kevésbé képesek a helyzetet államférfiakhoz illően megítélni, mint előbb.

A bécsi hadipárt élén a császári család egyik legelőkelőbb tagja áll, ki katonai fényes tehetségét nem egy küzdelem viharában mutatta ki. Egy szerencsétlen háború Ausztriára nézve egyetlen dicstelen momentumának emléke az ő nevéhez fűződik, s így nem csoda, ha szavának súlyos döntő befolyással szokott bírni a trón előtt. Ő határozottan olasz-osztrák-francia szövetségben látta a birodalom jövőjének egyedüli reményhorgonyát s a legfelsőbb körökben erősen iparkodott nézetének pártbíveket szerezni. És pedig sikerrel. Beust gróf, mint megbízható hireink mondják, a roppant véleményküldelemben oly magatartást követett, melyet egy nagy birodalom külügyi vezetőjétől várni épen nem lehet. Valóságos nádszál volt, mely délelőtt ide, délután oda hajlott; ma ezt, holnap az ellenkezőjét fogadták el s a különböző reá ható akaratok labdáját képezte. Annál hatalmasabban működött a másik két közöminiszter és Potocky gróf a háború érdekében.

Egyébként szemben csak Andrásy gróf védelmezte a semlegesség főtartásának szükségességét. A múlt hét egész folyamában folyt a küzdelem s a magyar miniszterelnök legalább azt volt képes megfogadni, hogy oly nagyobb mérvű intézkedések netetessenek, melyek azonkívül, hogy ólomsúlytal nehezédnének a monarchia pénzügyeire, a szomszédos hatalmaknak még kellemetlen pourparlékra adhattak volna alkalmat.

Igy állott a situatio, midőn Napoleon császár egy sajátkezü levélben véd- és dacszövetségi ajánlatot küldte Bécsbe. E levél különben két részből áll. Az egyik fenyegetés, a másik szövetségi ajánlat. Napoleon császár azaz fenyegeti az osztrák-magyar államot, hogy jöhetnek viszonyok, midőn Ausztria Dél-Tirolt és Triestet, Magyarország pedig Fiumét és némely dalmát részeket. Olaszországnak lenne kénytelen átengedni. Ez eshetőségek bővebb részletezését természetesen a győzelem utáni időkre hagyta Napoleon s csak a kikerülésére szolgálható eszközre utalt. Ez nem más, mint az olasz-osztrák francia szövetség, mely szerint Olaszország Rómát és csak Dél-Tirolt kapná, Ausztriának pedig kárpótálást és s Bajorország s a régi állás Németországban jutna.

Ez ajánlat Bécs bizonyos köreiben rendkívüli tetszésre talált s már úgy látszott, hogy Andrásy grófnak vagy engednie, vagy bukni kell, midőn, mint föllegetlen égből a villám, jött Bécsbe a francziák teljes vereségének s visszavonulásának híre. E nem remélt esemény a hadipártot némileg észre téríté. Földeríté előtte amaz örvényt, mely felé a birodalmat vezetni akarta, s becsületére meg kell vallanunk, hogy ma már egészen megérté, sőt ami több, nyilvánosan is „pater peccavi”-t mondott. A párt főközlőnye a „Wehrzeitung” egy nyolcz hasábos cikket hozott, melyben előbbi politikájának teljesen búcsút mond, s végül Andrásy Gyula gróftól állítja oda a helyzet egyedüli férfiúját, kinek politikája a birodalomra épen oly

áldásos leszen a jövőben, mint eddig vala.

Ez a legújabb bécsi intriguák rövid története. Andrásy Gyula gróf szilárd magatartása egy nagy veszélyből menti meg az államot, azonban föladatát még egészen nincs befejezve. A napokban Bismarck gróf kopogtatott be Bécsbe bizonyos ajánlatokkal. Hogy mit tartalmaznak ezek, még nem tudjuk, de arról már értesültünk, hogy a katonai párt ép oly szenvedélyességgel ragadta meg őket ma, mint tegnap a francia szövetség eszméjét, pedig igen nehéz elhatározni, hogy a kettő közül melyik veszélyesebb. Ha sejtelmünk nem csal, Bismarck gróf nem teljesen segélyt kér a bécsi kabinetből, hanem igenis jogtíró politikájának erkölcsi támogatását. A porosz reakciónak kényelmetlen az osztrák-magyar alkotmányosság, mert a német nemzetekben hason vágyakat költ. Erre célloznak Bismarck ajánlatai, s ezért rajongnak érte Bécs katonai körei. Ha már egy győzelmes külföldi által nem rehabilitálhatják a birodalomban a reakciót, legalább Poroszország segélyével óhajtják elérni azt.

Azért Andrásy grófnak a porosz fondorlatok iránt is komoly figyelmet kell tanusítania. A nemzetet ép oly szerencsétlenül és károsan érné alkotmányos életének megcsönkítése, mint a külföldi. A reakció ép oly törhetlen ellentállásra keltené föl Magyarországot, mint egy oly háborúra irányzott törekvés, melybe idegen érdekekért akartak sodorni bennünket.

A harcztérről.

A táviratokból az vehető ki, hogy a németek újabbban Les Etangs, Fouligny, Faulquemont, Gross-Tenquin, Saar-Union és Lützelstein szállották meg. Les Etangs kis falu, moosárosterdős sikon, mintegy két mérföldnyi távolban Metz legelső erődíjénélől Sasarlouis felé 3¹/₂ mérföldnyire Metzről a kis Nied folyó mellett. Faulquemont 4¹/₂ mérföldnyire van Metzről, szintén a Nied mellett, a saarbrücken-metzi vasútvonalon. Gross-Tenquin körülbelül a központot képezi a Saargemünd-Metz vonalon, s mindkét helyről mintegy 6 mérföldnyire távolra esik. Saar-Union a Saarlöwenbach-Saargemünd vonalon mintegy 3 mérfölddel feljebb. Lützelstein (Petite-Pierre) a Vogesek között az utat Saar-Unionból Strassbourgról, Hagenaun és Bitsch felé zárja el.

Ezen adatokból azonban igen bajos hű képet alkotni a német haderő felállításáról az arczel előtt működő lovasság ugyanis a mozdulatok irányait elrejté, s a francia táborban nem jöhetnek tisztába aziránt, hogy mely vonalban fog ellenük a főcsapás intézteni.

A német éjszakai hadseregnek arczvonala Les Etangs-tól Foulignyig át Faulquemontig harmadfel mérföldet foglal el. A hadsereg zöme természetesen beljebb, és a boulay-i chaussée-n Longueville és Erstroffon át, Dieuze és Nancy felé az előnyomuló hadtestek kiténő összeköttetésben állnak egymással. Steinmetz tábornoknak Longueville, vagy az ennek háta mögött fekvő St. Avold volt főhadiszállása Gross-Tenquin és Saar-Union Frigyes Károly csapatai, tehát a hadsereg zöme által volt megszállva. Minden oda mutat, hogy mielőtt a koronaherceg a délnémet hadsereggel a Mosel-vonal déli végeig elérhetend a német haderő meg fogja indítani a főtámadást a francia hadsereg ellen.

A francia hadsereg azon idő alatt, mely a weissenburgi, wörthi és a második saarbrückeni ütközet után lefolyt, a szenvedett veszteségeket annyira amennyire kiheverheté.

Azon 15 német hadtesttel szembe, melyek már francia területen vannak, a francziák 7, vagy, ha a gárdát is vesszük, 8 hadtestet állíthatnak. A porosz hadtestek csak két, a francia hadtestek azonban 3 sőt 4 hadosztályból is állnak, bár ezek viszont nem állnak oly számerőben, mint a német hadosztályok. — A francia hadsereg erősítésére vonható továbbá a keleti tenger partjára szánt expedíció hadteste Trochu alatt, továbbá a gendarmeok és a tengerész-gyalogság. A francziák azon esetben, ha Metznel csatát vesztenének, úgyhogy a Mosel-vonalat fel kellend adniok, a Maas mellett újabb védelmi-állást foglalhatnak, s idejük marad igénybe venni azon temérdek segélyforrást, melyet országuk a háború tovább folytatására nyújtand. E szerint a németeknek, ha Metznel meg is nyerik a döntő csatát, nem lehetend egész könnyen Párisba nyomulniok.

Berlinből írják: Az ellenséges hadsereg összpontosítása a legújabb tudósítások szerint oly gyorsasággal vitetik véghez, mintha nem is a döntő csata megvívása, mint inkább a visszavonulás Páris fedezése végett, forogna fenn. A francia hadsereg és főváros hangulata lehet kényes-ritöbb okot képeznek, mint a stratégiai intézkedések azon eldöntő csatát illetőleg, mely az egész hadjárat és a császárság sorsa felett fog határozni. A francziák tudják, hogy a mi közép hadseregünk, mely körülbelül 200,000 emberre terjed, mely három működési-vonalat vett fel, MacMahon és Frossard megveretése által egészen tönkretetett. Hogy mily haditerv állapítások megújól? az annál nehezebb kérdés, mert hadcsapataink előnyomulása a gondolkodásra kevés időt enged a francziáknak. ...

Azon hírek, melyek a lapokban a mi haderőnk mozdulatairól vannak, nem egészen megbízhatók, úgy hogy általában nem lehet tisztába jönni, ha vajjon, mint 1866-ban, összesített erővel szándékoznak-e működni, vagy pedig az egyes hadtestek azért nyomulnak az ellenség sarkába, hogy a második hadvonalon a haderejük felállítását letelessé tegyék. Jól értesült körökben beszélnek, miszerint a fegyverek által eddig kivívott fényes eredmények nem fognak az által köczkára tétetni, hogy az ellenségnek egy nagy döntő csata ajánlata. Páris folytonos fenyegetése, s az erődök kikerülése annyira a kébenfekszik a német hadjáratnak, hogy nagyon könnyen megtörténhetik, miszerint ennek követelményei szerint van a hadjáratiterv megállapítva. — Párisból érkező hírek szerint a fordulat ott is számítanak.

Berlin, aug. 11. A francia flottáról semmi sem hallatszik. A Rajnán való átmenetel Baselnél felfüggesztették. A württembergi katonaság a rajnai hadsereg segítségére megy a Rajna mentén. — Hirszerint Strassbourgról 4000 sebesült fekszik. A Franciaországban kiutasított németek egész vasútvonattal mennek át a svájci határokra.

Karlsruhe, aug. 11. A koronaherceg és Frigyes Károly herceg hadserei egyesülten elérték a Mosel-vonalat, egy összesített támadás közvetlenül várható. A defensív tartalék-sereg érintkezésben van az egyesült hadseregekkel.

A háború.

Egy frankfurti levelező írja: Az eddigi eseményekből két tény már világos. Először, hogy a francia hadseregek működési vonala hosszabb volt, mintsem védelmére elegendő erejük lett volna, s másodsor, hogy általában készületlenül lepte meg őket a németek előnyomulása.

Eleinte, úgy látszik, a német hadak is — mintegy szemközt a francziákkal — ugyanazon hosszú működési vonalat tartották megszállva a Rajna mentében, a svájci határoktól le Luxemburgig. Ez talán szükséges volt addig, míg a francia bevonulástól tartottak. Ezen félelem azonban elenyészett csakhamar; a francziák késedelmezése megértette velük, hogy ott tulnon korán sincsenek még annyira harczkészen, mint innen; s ez jel volt az előnyomulásra. Ezen terv sikeres kivitele végett a német hadak föllállításában tetemes változásnak kellett hirtelen végbemenni; mely fölött persze a legnagyobb titok fátyla leng. A titkolásokhoz is jobban értettek a poroszok, mint ellenségeik.

Annyi bizonyos, hogy a koronah, mielőtt a harcztérre érkezett, az összes, vezénylete alatt álló déli hadsereggel teljes fordulatot tetetett, s összpontosította azt Franciaország azon kiszögellő határait, mely a bajor Pfalzra és Badenre majdnem derékszöget képezve dől. Így a weissenburg vonalat két oldalról támadta meg s tulnyomó erővel hatalmába kerítvén, egyszersmind MacMahon hadtestét tényleg elvágta a főszeregtől, s ellene újra tulnyomó erővel lépén föl s kivívott előnyt gyorsan és sikeresen használván, a francia hadsereg jobb szárnya és talán jobb keze Wörthnél megbénított. Ha a roppant morális hatást tekintén kívül hagyjuk is, a német seregek előnye már eddig szerfölött nagy, amennyiben három oldalról nyomulhatnak elő a francziák főereje ellen, ha ugyan még hátra is nem fogják azt. Hiába! úgy látszik, a porosz stratégák képesek leszakgatni a világ leghíresebb hadvezéreinek homlokáról a babért!

De, mint mondtam, a francziák általában készületlenek voltak még; nem képesek a németek ellen sehol hasonló számú erővel lépni föl. A poroszok hadi gépezete e tekintetben fölülmulhatlan, s ma még sokkal tökéletesebb, mint 1866-ban volt. Egy porosz tiszt mondá nekem, hogy „annyi emberük van már harczkészen, hogy nem tudják hová tenni” s továbbá eshetőségekre tekintve is kimeríthetetlen az ország képzett és bármikor, bárhol használható katonáinak. A gépezet ezen tökélyét a francziáknak sem alkalmuk, sem idejük, sem talán képességük nem volt eltalálni, s bizonyosnak látszik, hogy a francia

hadparancsnokok még két három heti előkészületet tartott-k szükségesnek az actio megnyitásaig. A saarbrückeni affairs közben csak egy nevetésé coup de théâtre volt; játék a császári herceg számára, kinek valóban jobb lett volna otthon maradnia ólomkatonákkal játszani, mint komédiánál oly helyen, hol komoly férfiaknak van dolguk. Alkalmasint ezzel a tréfával, a felsőges mama capriceját kellett kielégíteni, s ez ingerültségbe hoz mindenkit, ki egy világsemmiség kezdetén egy nagy nemzetnek ily módon való nevetéssé tételét sajnálja.

Készületlenül lepte meg a francziákat a poroszok viharos előnyomulása; — ez már határozottan áll. De hát hogyan történhetik ez? kérdezi méltán mindenki, ki a háború keletkezésének eseményeit ismeri. Mindenből úgy látszott, hogy a francia kormány megértett tervet szakszított le a spanyol trónkérdés fájáról; és mégis milyen savanyu almába kellett beleharapnia! — Ha Le Boeuf hadügyminiszter a sereg harczkészülését illetőleg ennyire elszámította magát, s ha most, mint fővezér még helyre nem üti az eddig elkövetett keserves hibákat, csakugyan megérdemli, hogy neve magyarra fordíttassék.

Úgy látszik azonban, hogy megint bekövetkezik az, ami annyiszor történt a világban, hogy amily vihart a nemzet akarata ellen vagy legalább anélkül idéztek fel a kormányférfiak, azt csak a felriadt nemzet lesz képes megfékezni. Németország, — akárhogyan ment ez végbe, de bizonyos, hogy — ma már, mint egy ember áll ki a síkra; Napoleon hadserege aligha lesz képes egy ily óriással megküzdeni; a francia nemzet — az igen!

A diadal-ujongás a német földön határtalan. Franciaország reszket méltó haragjában. Németország reszket örömben, s a nép millióinak üdvkiáltása hangzik a diadalittas seregek háta mögött.

A bizalom most már rendíthetlen. Még csak tegnap sem volt így. Egész napfolytában aggodalmas hírek szárnyaltak a levegőben; az emberek alig merték ajkukra vonni, mert a hír azt mondta, hogy MacMahon győzött és a koronaherceg a csatáron túl halálát. Mindenki ezzel foglalkozott; mindenki félt tőle, hogy igaz; hinni senki sem mert. Képzelné kell aztán az örömteljes meglepetést, midőn maga a koronaherceg küldte meg este a győzelem híreit! Annyi bizonyos, hogy mindezen ütközetben a francziák nagy kisebbségben voltak jelen és a legnagyobb vitézséggel és macacssággal vívott küzdelem után engedték csak kiragadni kezükből a győzelmet. Innen a roppant vérontás mindkét részről, melyet minden porosz távirat bevall. A tegnapi csatában Wörth mellett egy ideig már a francziák részére hajlott a diadal; innen keletkeztek az itteni aggodalmas hírek is.

Ma már minden arcon a diadal mosolygását lehet olvasni. Ezeket özőnk körül raggettől estig a pályaudvar, hol a harcztérre érkezők ki szállítatnak. Itt egyesül egymással az öröm ujongás és a legszomorubb látványok fájdalmas benyomása. Már több rendbeli szállítmány érkezett sebesültekből és foglyokból. Ott fekszenek egymás mellett barát és ellenség a teher szállító kocikban vértől áztatott szalmán. Némelyik alig látszik eszmélni, a golyó vagy szurony által ütött kis nyílásnál ott leskelődik a halál; másik terhes sebet hordoz ugyan, de azért szivarozik, elégtelt tekintettel a porosz és bajor, bus resignatíóval a francia. Érkezett ma egy csapat az ellenséges sebesültekből is, kik még tovább szállíttatnak s a kocikban kötözték be sebeiket. Többnyire Afrika fiaí voltak; némelyik koromfekete arccal; talán Szahara szélén látta először a napvilágot. Különös volt nézni ezen katonákat; tegnap még egy-egy vad párdúc volt a csatáron; ma már foglyú, kit ellensége ápol; megadta magát sorsának; igaz, hogy a legtöbb emberévő jó kedvben látszott lenni. Egy öreg szörletlen fényes képi telvér szerencsen turkos katonát láttam csak fanyarul mosolyogni, midőn a sok, fél nyújtott söröspoharat visszautasította s kobakját vergetve vizet kért bele. A néző sereg közt általánosan elterjedt hír szerint, egyik ezen vonaton szállított ellenséges katona — nem tudom francia-e, vagy turkos — egy porosz szuronyát kikaparintva, vele egy tisztet leszurt volna. A hír igaztosságot szült a közönségben; hitelességéről azonban nem kezeskedem. Az átszállítottak közt még francia tisztet soha nem láthat a közönség; annyira elvonják magukat a kíváncsiság elől. A fogoly francziák és németek szakadozott, füstfogta, sáros öltözete mutatja a kemény napot, melyet átéltek.

A helyzethez.

Grammont hg aug. 3-ki sürgönyére, melyben megjegyzé, hogy Bismarcknak az orosz udvarra vonatkozó sértő nyilatkozatairól is tehetne letelezéseket, de ezt Oroszország iránti tekintetből nem teszi, a Brüsszelben megjelenő „Nord” következő feleletet közöl:

„A császári orosz udvar és az egész nemzet kétségkívül a legmélyebb megvetést érezné az olyan insinuatíókra, ha mindjárt magától Bismarcktól származának is. De másfelől világos,

A harc 8 órakor kezdődött. Kemény csata után, melyben névleg a bajor és porosz tüzérség működött, Weissenburg bevételét. A 47. és 59-ik ezred egy fél óráig Weissenburg sánczaiban álltak. Weissenburg bevételét követően érkeztek segédcsapatok: az 5-ik hadtestből a 37, 47, 50, 58, 59. és a 7-ik számú királyi gránátos ezred; hasonlóképpen a 11-ik hadtest ezredje és tekintélyes tüzérség.

A Geisberg körül oly heves véres és hatalmas harc fejlődött ki, hogy a königráti sem volt különb. A franciák elcsúszolták magukat és onnan löttek, de a királyi gránátosok és 47. és 50-ik ezred szuronyral vették be posztójukat, 3 tüzérségi eszt el és sok vitéz veszté életét a német győzelemért. Délután 2 órakor a francia csapatok megszalasztották és halottjaikat és sebesültjeiket a mi katonáink kezébe estek. Délután fél 4 órakor csapataink már 3 órai távolságra voltak Weissenburg mögött.

József főherceg a kunoknál.

Félegy háza, aug. 10. A félegyházi tisztvezető tanostály vizsgálta körülményeit József főherceget, nemzeti haderőnk főparancsnokát, ki személyesen akart meggyőződést szerezni a tanuló éléményeiről.

Ezzel, éreznünk kell hazánk biztonságának, talán jövődől hatalmának a kezdett óriási nehézségeivel küzdő, ezen tényezői iránt a főparancsnok részéről tanúsított nemes buzgalom értékét, s lelki mélyből adunk hálát a gondviselésnek, hogy e hosszú idő óta elvesztett, alig visszanyert legőhajtottabb s legföltettebb nemzeti kincsünket ily gondos szakértő, szorgalmas és szerető kezébe bízta. — Érti azt a várost minden egyes polgára, s ez érzelmeinek ohajtott kifejezését adni, midőn az adott körülmények között minden tőle telhető elkövetett a kedves — már korábbi időkből ismert — vendég megérkezésének ünnepélyessé tételére. Dacára a főherceg által már néhány nappal előbb tudomásunkra jutott azon ohajtásnak, miszerint minden szertartást és ünnepélyességet mellőztetni kíván, az esti 1/2 11 órakor érkezett vonatnál igen szép számú polgári küldöttség által fogadtattott, és a fogat, mely őt az indóházról a szépen kivilágított fasor és utcákon keresztül szállására: a kerületi házhoz röpté, a banderium és kocsi hosszú sora mellett, még a fel- s alá hullámzó nép ezreinek szívélyes éljenzései által is kísértetett.

A megérkezés után kevés időre mintegy 80 — 100 fnyi fáklyás, — kísérve roppant számú nép által, — tisztelgett a magas vendég ablakai alatt, s még a zenekar által rákezdett „Jászkun induló” el sem hangzott, midőn a már előbb le is phent főherceg sugár, dölözög alakja megjelent a kerületi ház erkélyén. Molnár László, helybeli birtokos által a város nevében hozzá intézett üdvözlő beszédre meghatóan, gyönyörűen érdes hangon fejezte ki köszönetét. „Tudom, — mondá a többiek közt, — hogy a szép szavakban kifejezett érzelmeiket színtén érzik is a kunok, és ha a háza biztonsága harcra hívta fel fiait, — mitől örjön bennünket az ég! — bizony tekintek a jövőbe, mert meg vagyok győződve, hogy a kunokat ezután is a harcosok első soraiban fogom látni. Istent tartsa a kunokat!” E szavakkal bucsuzott el a sokaságtól, mely viharos éljennel fogadta.

Röggel tartatott a vizsgálat, sikeres eredménnyel. Déli 12 órakor volt a küldöttségek tisztelgése. A város által tisztelőre rendezett díszbéd egy órakor kezdődött, mely alatt a felsőges uralkodó pár, kedves vendégünk és fenséges neje Clotild főhercegnasszonyra szép és lelkes felköszöntések mondtak. A fesztelen, mondhatni kedélyes lakoma, mely alatt — és ezt sok honvédszert, a más uraknak figyelmébe ajánlom — a szeretett főherceg a körülötte levőkkel kizárólag magyarul társalgott, délután 3 órakor érte végét, amikor ismét a tanostályba ment, s a vizsgát hét óra tájig ernyedetlen figyelemmel folytatta.

A lövöldében ez alkalomra rendezett fényes táncestélyen az összes tiszt ki kíséretében 9 óra tájban megjelenvén, ott egész reg. 3 óráig derült kedélyvel szemlélt a díszes és nagyszámú közönséget, a mikor is bucsú vévén, a báli közönség lelkes éljenzései mellett kocsi alá ült, s a polgárokból álló díszőrség kíséretében az indóházhoz hajtatott.

Sokáig emlékeiben fog maradni Félegyháza közönségének a kedves látogatás, s számos — minden osztálybeliektől — nyilatkozatot kapunk, melyek a szeretetreméltó modor által elragadtatás felől tanuskodnak.

Legujabb.

Páris, aug. 11. Az izgatottság ma egy kissé csendesült. Glais-Bizoin a tegnapi kamra-ülésben a francia hadsereget oroszánokkal hasonlítá össze, melyek szamarak által vezetettnek. Constatálva van, hogy a csapatok ellátása igen hiányos volt, ezért kellett a támadás megindításának elmaradnia.

Páris, aug. 11. Lyon erősítették. A németek újabb áttörését várják a Felső-Rajnában a francia határokon. Itt csak a demokrátiától remélnék szabadulást.

Brüsszel, aug. 12. Az Orleans-család valamennyi tagja ide érkezett.

Florenz, aug. 12. Garibaldi erősen izgat az actiónak Róma ellen haldéktalan megkezdése mellett.

Bécs, aug. 12. Tegnapi este 4000 munkás csoportosult össze; 300 rendőrnök kellett közbelépni, hogy a rend helyreálljon; kihúzott kardjaikkal kellett fellépniük a tömeg ellen; több sebesülés fordult elő. Csak midőn 3 zászlóalj gyalogság, szuronyt szegezve nyomult előre, ürültek ki az utcák. 4 órakor a béke ismét helyre volt állítva. 30 egyént fogtak el.

Ma estére a csapatok már készen tar-

tatnak; erős őrségek vonulnak keresztül az utcákon.

A rendőrgazdától egy proclamatív van felragasztva az utcák szögleteire, melyben a munkások békére és rendre hívatnak fel saját érdekében. A község-tanács sürgősen ülésre hivatott össze, melyben indítvány fog tétetni, hogy a munkásokhoz csillapító beszéd tartassék.

Páris, aug. 12. A mai „Journal Officiel” egy rendeletet közöl, mely által két csendőrségi ezred szervezése rendeltetik el, és Haute Garonne de partment-ban ostromállapot hirtetetik ki.

Méte, aug. 11. este. Ma egész napon nem volt ütközet. Az eső folyvást esik. Azon hir, mintha a poroszok Nancyt elfoglalták volna, — megczáfoltatik.

München, aug. 12. Hivatalosan jelentik, hogy az első bajor hadtest miután a Vogesenek átment — ma Demberingenbe (Saar-Unionba) érkezett.

Berlin, aug. 12. Sheridan amerikai tábornok a porosz táborba menend, — hogy jelen legyen a hadjáratban.

Méte, aug. 12. A császár megszemlélte a Metzben felállított csapatokat. A Strassbourggal való összeköttetés félbeszakadt.

Brüsszel, aug. 12. A kamara mai ülésében a pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett elő, 18 milliónyi hitel iránt, a hadseregnek a jelenlegi állapotban fenntartása, Dendermonde és Antwerpen megerősítése, és a nemzetőrség felgyevezése végett. A hadügyminiszter meg törvényjavaslatot adott be, a hadiláb szerinti hadvázak alakítására vonatkozólag.

Berlin, aug. 12. A francia foglyok száma 6800 ember 240 tiszttel.

Strassbourg gyengén van körülveve. A Schwarzwaldból valamennyi csapat a Moselvonál felé, a döntő csatához siet.

Páris, aug. 12. A népség eddig szilárd hazafias magatartást tanusit. A Metzbeli hírek a hadsereg szelleméről és állapotáról igen kedvezők.

Berlin, aug. 12. Saarbrückenben nagy szükség uralkodik; lehetetlen élelmiszert szerezni. A segélyegyletek felhívásokat adnak ki segélyezésért.

Brüsszel, aug. 12. Az angol követ-ségi palota előtt halademónstrációk voltak.

Róma, aug. 12. Antonelli Poroszországhoz hivatalosan szerencsekívánatkot intézett az eddigi győzelmekért. Az éjszaka német nagykövet visszatért.

London, aug. 12. A „Pall Mall Gazette” a leghatározottabban állítja, hogy a francia császári herceg számos kincs-csel a császári magánvagyonból Angliába érkezett.

Bécs, aug. 12. A rendőrfőnök egy hirdetést adott ki a munkásokhoz azon felszólítással, hogy csendesen viseljék magukat, különben a törvény egész szigorával alkalmaztatnék.

Karlsruhe, aug. 12. (Hivatalos jelentés.) Egy lovas dandár tüzérséggel és néhány század gyalogsággal kedden Strassburgig nyomult, szerdán a badeni hadosztály egész Brumathig haladt előre. Vilmos király szerda óta van francia területen.

Az „Alföld” magántávürgönyei.

(Helybeli előfizetőinknek tegnap d. u. külön nyomtatva kiküldetett.)

Berlin, aug. 13. A poroszok roppant hadikészleteket vettek el a francziáktól Saarbrückenben.

Pfalzburg várát a poroszok elfoglalták. A porosz lovasság Nancynál áll.

A porosz főhadiszállás St.-Avoldban van. A francziák állítólag elhagyták a Nied-vonalat s a Mosel mögé vonultak. Strassbourg teljesen körülvéttetik.

Pest, aug. 13. (d. u. 2 óra) Hír szerint a döntő csata tegnap d. e. 11 órakor kezdetét vette.

Ujdonságok.

* Jövő héten egy igen érdekes rövid beszélyt kezdünk meg tárcánkban, a „Revue des deux Mondes”-ból, melynek lefordítását Némethy Károly tanár ur „Bolsky Ladislav” ismeretes fordítója, sziveskedett elővállalni. A beszély címe: „Hedwige esküje” Achar d'Amedestől, ki Franciaország legjobb nevű novellistái közt foglal helyet.

* A közlekedési miniszteriumtól vasuti előmunkálásokra engedélyt nyertek: Freund Károly és társai Petrozsénytől a Zsil völgyén át az ország határáig; Schwarz E. és társai Aradtól Szegedig, vagy Szőregig, továbbá Aradtól Sikulán át Gurahonczig, szárnynovallal Sikulától Szalontáig, innét pedig Belényesig.

— Szijjártó Izidor minorita-rendű áldozár holnap tarandja primitíóját. Számos ismerősi tiszteletével mi is színtén kívánjuk, hogy egyházi pá-

lyáján melyhez lelke egész hevével vonzódik, számos örömeiben részesüljön, s kitűnő tagjává váljék a szabad magyar egyháznak!

— Weiss Ferencz a pétervári cs. udv. színház balletmestere 40 személyből álló társulatával a ballet előadások sorozatát esztendőtkön, f. hó 18-án a színházban megkezdendi. — E rendkívüli művelvet nyújtó előadások érdekelt nagy mérvben emeli azon körülmény, hogy a társulat ballet-repertoírja igen dúsa és válogatott, a jelmezek igen díszesek, a táncosnők pedig igen csinosak.

* Jeney Kornélia k. a., ki már az aradi színpadon is tehetségének szép jeleit adta, a jövő hó elején a bécsi Karl-színházban fog vendég szerepelni.

— Pankotáról írják: E hó 10-én d. u. fél kettőkor egy nagy jégeső vonult keresztül határunkon és a kukoricza- és szőlőtermést nagyrészen, a dohány-termést pedig egészen megsemmisítette.

A nagy-enyedi dalárok ma vasárnap, a Pöltz-féle sörcsarnok helyiségében dalostélyt rendeznek.

* Az aradi „Általános munkásegylet” tudatja tagjaival s az összes munkáosztályal, hogy ma d. u. 3 órakor, püspökutca 3. „Petőfi”-hez czimzett egyleti helyiségében első hávi-gyűlést tartandja. Napirend: 1) A jegyzőkönyv felolvasása. 2) Számadástétel július hóról. 3) A választmány jelentése. 4) A munkások rokkant- és beteg-egyleti alapszabályának felolvasása és megvitatása. 5) A választmány kiegészítése és 5 póttag választása. 6) Netáni indítványok. Ez alkalommal tagsági beiratások is történek. — A választmány.

* Borkivételünk kedves lendületet nyerhet legalább idiglenesen a francia-német vámcsere-ződés felbontása által. Az osztrák-magyar monarchia ugyanis eddig nehezen versenyezhetett a francia borokkal, melyekre az 1868-ki vámtariffa csak 2 1/2 tallér vámot szabott. Ez most megszűn-vén, s a francia borok minden kedvezményből kizárólván, addig, míg ez tart, a mi termelőink és kivivők nagy előnyben vannak.

* Andrássy Gyula gr. miniszterelnök, biz-tos tudósítások nyomán, lejön Budára sz. István napjára, hogy a körmenében részt vegyen.

* „Orvosi szolgálati szabályzatot a harc-ban” dolgozott ki egy bizottság elnöke, honvédfő-orvos Novák ur, Továbbá Lévy és Flit katonai orvosok, kik át is adták a nagyterjedelmű dolgozatot a miniszteriumnak vizsgálat és jóváha-gyás végett. Hegedűs törőrsorv ur is adott be a miniszteriumhoz e tárgyban egy emlékiratot vé-leményadás végett. A századosi ranggal újonnan kinevezendő orvosok dolgában azt határozta a miniszterium, hogy ezek a másodrangú százado-sok közé tartoznak, és kivonulás alkalmával azokkal egyenlő fizetést is huznak.

* Az ezred-karmesterek jobb jövő te-kint. Eddig magánosoknak tekintették őket az ezredeknél, s néha husz, harmincz évi bugáz szol-gálat után egyes ember szeszélyből elcsapták hivatalukból, s öregségükre a nyomornak voltak kitéve. A közös hadügyminiszterium legújabb rendelete szerint hadnagyi rangra emeltetnek, s katonakul foguak tekintetni, úgy hogy ha szol-gálatképtelenné válnak, rendes nyugdíjra tarthat-nak igényt.

* Az igazságügyminiszteriumban e na-pokban két törvényjavaslati tervezet készült el, az egyik, a királyi jegyzőkönyv 188 szakaszszal, a másik a „jegyzői díjakról”, mely 43 szakaszt fog-lal magában. Ezen tervezetek az igazságügyi-mniszterium törvénykezési osztálya által foguak megvizsgáltatni, a legközelebb ki foguak nyo-matni oly czélból, hogy a közönség szakértő része is hozzá szólhasson. Ezen, a törvényhozás elé terjesztendő törvényjavaslati tervezetek végleges megállapítását, a néán beérkezendőt észrevete-lek tekintetbevételével, egy e czélra összehívandó bizottság fogja eszközölni.

* Moltke hallgatag, különöz, s ha valaki neki azt mondja, hogy neki lehet főként a porosz győzelmeket köszönni, roppant dühbe jő, s hatá-rozottan tagadja. „Eszhagy volna is, ti bárgyuk, — mondá nemrég — nem kellene mondani, mert ha meghalok, Európa vérszemet kap és rátok esik.”

* Mily messze van Berlin? Egy jókedvű ujoncz Páris utcáin megállt egy rendőrbiztost. „Uram — kérde tőle — mily messze van Berlin.” „Berlin, Berlin, — felelte a rendőr, — bizony, fi-am, az 800,000 porosznira van távol.”

* Bécsi lapokban ezt az adomát olvasni: Szent Péter, mint a kath. egyház patronusa, tud-valevőleg hétszeres koronát visel. Már most egyike ezen koronáknak nem rég elvesztett és szent Péter indult keresni. Eljön az orosz csárhoz és kérdi: Honnan vetted a koronádat? — Hát, — mondja a csár, — az apámtól örököltem. — Erre az osztrák császárt kérdi: Honnan vetted a ko-ronádat? — Nagybatámtól örököltem. — Fej-csöválva jön az apostol a porosz királyhoz és kér-di: Hát te honnan vetted a koronádat? — Az Ur asztaláról vettem. — „Hóhó,” kiált Petrus, „ide vele, ez az enyim!”

* Nők, postaszolgálatban. A csekélyebb forgalmu, nem kincstári, s legkivált vidéki posta-hivatalnál megengedtetik, hogy a postaszolga-lat-hoz a postamester családjához tartozó s kellőleg képzett nők is, segédképen alkalmaztassanak. Megengedtetik továbbá, hogy a nők a postaszol-gálatot gyakorlatilag megtanulván, a postamester szavatolása és felelőssége alatt önállóság is végez-hessék, feltéve, hogy a 18-ik korévót meghalad-ták, erkölcsi viseletükről, iskolaképztségükről továbbá arról, hogy a postakezélést gyakorlatilag megtanulták, hiteles okmányokat bíruak fölmu-tatni, s ha kiállván a postakiadói vizsgát, a szo-kások esküt letessék. Ugyane feltételek alatt azon nők nev. a postamesterek özvegyei, kiknek ekko-rig a postahivatali állomások azon kötelezettség-mellett adományoztattak, miszerint a postaszolga-latot megvizsgált és fölesketett kiadó által fogják saját szavatolásuk és felelősségük alatt elláttatni, ezen kötelezettség alól fölmentethetnek, s a pos-taszolgalatot maguk önállóság láthatják el.

Színház. Vasárnap, aug. 14 én, 3. bérlét 3. számban adatik itt először: „Traupman János,

vagy: a pantini hétszeres borsasztó gyilkolása.” Legújabb történeti életkép a jelenetkorból 4 szakasz, 9 képpel, írta: Thalbot.

Nyilvános köszönet.

Magánközlönyeim oda utaltak, hogy a fő-téren levő kávéház s. „Hotel-garni” vezetésével vég-leg fölhagyjak. Amidőn ezt nyilvánosságra hozom, elmulasztatlan kedves kötelességemnek ismerem a nagydímet t. közönségnek, mely öt éven által oly meleg részvét s pártolássalá megistiztelt, szí-ve mélyből a legőszintébb köszönetemet ez uton is kifejezni, biztosítván a t. pártolóimat, hogy min-denkor a leghálásabban emlékezem vissza az irányomban tanúsított pártfogásra.

Arad, aug. 13. 1870.

Hajduska Armin.

Meghaltak Aradon.

Aug. 5. tól aug. 13. ig:

Belváros: Faudler Gyula, 14 nap, var-rónő fia, rángás. — Szosán György, 8 hét, csizm-fia, rángás. — Schauer Mária 26 év., gazdász l., tüdővész. — Paulik Ágnes, 1 év., csizmadia l., agylob. — Hendrey Ferencz, 64 év., földbírtokos, hagymáz. — Balogh Ilma, 19 év., váltótörv. ülnök l., tüdővész.

Pernyá: Rácz Mihály, 2 év., csizm-fia, fogzás. — Jovanov Zsófia, 1 év., földész l., ve-reshimlő. — Miskovits Flóra, 3 év., földész fia, hagymáz. — Vörös Anna, 14 nap., dajka l., gör-csök. — Megyesi Ilka 7 hó, szakácsné l., sor-vadás.

Sarkad: Márkovits János, 63 év., szabó, tüdővész. — Erdős Róza, 8 nap., szakácsné l., rángás. — Vidulovits László, 17 év., csizmadia se-géd, tüdővész. — Horváth Lajos, 3 het., dajka fia, gör-csök.

Közzgazdaszat.

(K.) Arad, augusztus 12. A mai hetivásárra behajtatott:

Ökör: 45 darab, melyek legtöbbnyire mé-szarosok által vétettek meg 110—160 forintért darabonként.

Tehén: 27 db., melyek 80—115 frt dbkint kelt el.

Borjú: 32 drb., mely 12—25 forintjával vétetett meg dbonként.

Ló: 159 db melyek legnagyobb része 30—200 dbkint kelt el.

Sertés: 348 drb., legtöbbnyire hentesek által vétetett meg 28—30 forintért mázsánként.

Az aradi Lloydtársulat hetiszemléje a gabnaüzletről.

Arad, aug. 13.

Időjárás. A sok esőzés még mindig akadályozza a gabna-nyomtatást. Az elmúlt héten többször jégeső is volt, mely különösen a dohány-nak sokat ártott, pedig ez már a kedvező időjárás mellett igen szépen kifejlődött. Ilyen időjárás csak a kukoriczára van jó hatással, és a gabna-nemből oly eredményt lehet várunk, milyen már évek óta nem volt.

Buza. Semmi forgalom. A kedvezőtlen időjárás az idei termésnek szállítást megakadá-lyozza, a régi termésből pedig a készletek nem igen kerülnek eladás alá. Az ősi ület annyira rég nem késett el, mint most, s ha a szükséglet nem volna nagyrészt fedezve, a fogyasztók kény-szerűlve lennének a régi készlet birtokosainak tulcsigazott követeléseire is ráállni. A hetivásárok egész csendesen folytak.

Kukoricza. Csendes ület mellett néhány ezer mázsa, 3 frt 25 krajval jött forgalomba.

Rozs meglehetősen mennyiségben kerül piac-ra. A szállítványok a múlt héten 800—1000 mé-rőre mentek, s ezenkívül későbbi szállításra is nagyobb mennyiség vétetett. A készárunk mérője 3 frt al, míg a későbbi szállításra kötött vételnek olcsóbban fizetettek.

Árpában a kínálat jelentékeny, — de kereslethány miatt forgalom nem jöhetett létre.

Zab. E hét elején még a politikai viszonyok miatt a hadiszállásokhoz tartozó csikkek ára erősen emelkedett, a hét vége felé lábra kapott, bekeremények folytán megint csökkenten szen-vedett. A zab mázsája a hét első napjaiban 4 frt 25 krral örömet fizetett, ma már azonban csak 3 frt 60—70 kron.

Repce ismét keresettebb. Néhány ezer mérő körülökint 13 frt al adattott el. A tulajdo-nosok igen tartzkodók és keveset adnak el.

Bab, a hét elején igen keresetett, ára 5 frtra emelkedett mázsánként. Ma már kevésbé keresetetik, s jelenleg ára 4 frt 75—80 kron áll mázsánként.

A szalonna ára az utolsó napokban csök-kent. Ma az ár 28—29 frt mázsánként. Forgalom jelentéktelen.

Szeszüzlet a hét eleje óta igen lanyha. Ma az árak így állnak, (névleg kereslet nélkül) nagyban 53 1/2 kr. hordóval, kicsinyben 53 1/2 kr. hordó nélkül, és 56 1/2 kr. hordóval.

Az aradi kereskedelmi és iparbank

ajánlja saját igérvényeit az 1864-ki sorsjegyek f. év szept. 1-én történendő húzásához, megves-s és elad mindennemű állam-, ipar- és sorsjegy-köt-vényeket, arany- és ezüstpénzeket. — Mindenne-mű állam- és magán-sorsjegyek különösen megál-lapodás szerinti részletfizetésre, a legelőnyösebb feltételek mellett adatkul el. (658—16)

A Lloydjegyzetek változatlanok.

Távirati tudósítás

a bécsi börzéről 1870. augusztus 13. án.
5% Metalliques 54 15 Hiteletvétel... 244.—
Nemzeti kölcsön 64 20 Váltó kölcson 126 75
1860. évi kölcsön 89 25 Emlat..... 124 25
Bankrészevény 670 Arany..... 6 02
Napoleonor 10 08

A szerkesztésért felelős: Bettelheim Vilmos.
